

Eén kind, één keer, één kans ... om het goed te doen.

Goeie middag iedereen,

Graag wil ik eerst een woordje van dank richten tot de organisatoren, die ons voor de tweede maal uitnodigen om een 'babbel' te komen doen. Ik besef maar al te goed dat CI en 'Doof-zijn' nog niet voor iedereen twee zaken zijn die hand in hand (kunnen) gaan.

Telkens weer een kans dus om dat samengaan toch al een beetje te realiseren ...

Ik ben in de eerste plaats mama van een dove zoon met een cochleaire inplant. Wouter is nu 10 jaar en zit in het vijfde leerjaar in het 'gewoon' onderwijs. Hij is doof geworden op de leeftijd van 6½ maanden, kreeg een eerste CI (LAURA) op de leeftijd van 20 maanden, en werd geherimplanteerd (NUCLEUS) wegens inwendig falen toen hij 5½ jaar oud was. Hij is gestart in het type-7 onderwijs in Woluwe, integreerde halftijds tijdens de 2de kleuterklas, en sinds de 3de kleuterklas volgt hij fulltime het 'gewoon' onderwijs. In de buurtschool, samen met zijn zussen. Hij is er het enige dove kind, maar niet het enige kind met een bepaalde problematiek!

Ikzelf ben ondertussen het 3de jaar werkzaam als tolk in onderwijs.

Verder ben ik hier ook als voorzitter van een nog jonge oudervereniging, VLOK-CI, 'Vlaamse Ouders van Kinderen met Cochleaire Inplant'.

Mijn verhaal in een notedop ...

Om te beginnen, die zin bovenaan mijn tekst: 'Eén kind, één keer, één kans ... om het goed te doen.' Voor mij en mijn ouder-gevoel vat dit heel veel samen.

Te horen krijgen dat je 'perfecte' baby een zwaar gehoorverlies heeft, de machteloosheid en het verdriet, het groeiend besef hoe zwaar de consequenties van dit verdriet zijn, de coccon die zich omheen je baby sluit, de onbereikbaarheid van zijn wezen, en ... de hoop die opflakkert wanneer je hoort over CI.

Om een vergelijking te maken: je baby mist net dat zintuig, het kunnen zien, dat zo noodzakelijk is om op je eigen manier met hem/haar te kunnen communiceren. Maar je kindje kan horen. Dus ... je baby kan leren praten. En probeer dat dan maar te verwezenlijken, met je eigen onkunde aangaande gesproken taal en zonder enige kennis van de horende wereld. Je moet die wereld nog zelf helemaal leren kennen. Probeer je dat eens in te beelden!!! Schrik voor het onbekende??

En dan is er de mogelijkheid om je baby te laten zien, en die operatie zorgt voor goede resultaten. Je kind zou Gebarentaal kunnen ZIEN, kunnen meefunctioneren in jouw Dove wereld, communiceren met oma en opa, broers en zussen, buurtvriendjes, neefjes, nichtjes, bij jou in de buurt naar school kunnen gaan, naar de jeugdbeweging, sportclub ... Zowel jouw leven, als het leven van je kleintje zou heel wat gemakkelijker verlopen ...

De vergelijking loopt niet helemaal op, maar kan misschien wel een idee geven van hoe je als ouder dit alles ervaart. Je wil immers alle kansen voor je kind zo goed mogelijk vrijwaren.

En je hebt als ouder dat ene kind, die ene keer, die ene kans ... om het goed te doen! Ik ken al behoorlijk wat ouders, en ik ken er geeneen die niet 'knokt', die niet zoekt naar een manier om alle kansen te geven. Als ouder wil je nu éénmaal het beste voor je kind. En wat je dus ook beslist - vaak na lang wikken en wegen -, het verdient respect!!

Zo is ook de schoolkeuze één van die vele beslissingen ...

Geen enkele beslissing gaat over één nachtje ijs. Kiezen voor een onderwijsvorm, een school, een opvoedingssysteem, ...

Ik wil graag enkele tendenzen en bedenkingen aanhalen, en inkleuren vanuit eigen ervaring.

- **VROEGE INTEGRATIE:**

Kinderen met een CI krijgen meer en/of vlugger dan dove kinderen vroeger, de kans om in te stappen in het 'gewone' onderwijs. Sommigen ouders beslissen om hun kleuter meteen te integreren vanaf de 1ste kleuterklas, anderen integreren hun kind in de loop van de kleuterschool. Zeldzamer wordt de integratie tijdens de lagere school of nog later.

Deze tendens betekent echter niet dat het dovenonderwijs zal en mag verdwijnen. Voor een aantal kinderen blijft het de meest geschikte manier van onderwijs, voor anderen kan het tijdelijk een rustpunt zijn om even terug in de plooi te vallen, ... Bovendien pleit ik er alleen maar voor om de expertise, die er doorheen de jaren vergaard werd, niet verloren te laten gaan, maar ten volle te benutten voor de integrerende kinderen. Zij hebben ondersteuning en begeleiding vanuit het type-7 onderwijs heel hard nodig!

Mijns inziens staat het type-7 onderwijs voor een grondige revisie van eigen doelstelling: een 'mobiel team', niet meer gebonden aan een bepaalde lokatie, maar wel goed centraal gecoördineerd!!

- Voordeel: hoe jonger, hoe gemakkelijker andere kinderen je erbij nemen zoals je bent, zich aanpassen en je voor de komende jaren mee dragen.
- Nadeel: je mist het contact met lotgenootjes, begeleiding bij de identiteitsvorming en het op zoek gaan naar 'ik ben anders, waar hoor ik thuis?'

- **ONDERWIJSNIVEAU**

Eén van de pijnpunten waar ouders over struikelen en doet beslissen om hun kindje al zo vroeg mogelijk te integreren, is het lage niveau binnen het type-7 onderwijs en de beperkte keuzemogelijkheid.

Ter illustratie: Ik herinner me nog heel goed onze eerste kennismaking met het type-7 onderwijs. We kregen een heel interessante rondleiding langsheen de kleuterklassen, maar terug in het directeurslokaal rees bij ons de vraag: en wat is er in de verdere schoolloopbaan allemaal mogelijk? Lakonieke antwoord: beenhouwerij in Hasselt, bakkerij in Spermalie - bij wijze van spreken. Onze mond viel open! Een antwoord waar wij a priori geen vrede mee konden nemen. Enige conclusie: hier beginnen is de beste optie, maar dan doorstromen zodra we het mogelijk achten!

Onze kinderen hebben een 'normaal' intelligentieniveau en kunnen dus een 'normaal' onderwijsniveau aan met alle erbij horende, 'normale' keuzemogelijkheden! Alleen moet er voldoende aandacht zijn voor de manier van onderwijzen, nml. meer aandacht voor het visuele aspect.

- VOLWAARDIG DIPLOMA → BEHALEN VAN DE EINDTERMEN

Wanneer onze kinderen integreren in het 'gewone' onderwijs, dan is dat ook met de bedoeling dat zij alle kansen krijgen om een volwaardig diploma te behalen. **Het aanpassen van de leerdoelstellingen is geen optie. Het aanpassen van de onderwijsvorm is een noodzaak:** werken met duidelijke bordschema's, gebruik maken van veel visueel illustratiemateriaal, voorzien van leerstof in tekstvorm op papier, agenda en afspraken omtrent toetsen en taken niet dicteren maar noteren op bord, ... In het secundair onderwijs kan een schrijftolk, voor sommigen Gebarentaaltolk, een noodzakelijk hulpmiddel zijn.

Het doel is immers een volwaardige deelname aan het maatschappelijk leven later, conform hun capaciteiten. Niet onder hun capaciteiten, zoals nu zo vaak het geval blijkt.

- G.ON.-BEGELEIDING

- is er voor het schoolteam, de leerkracht, ouders, klasgenootjes, dove leerling
- is en blijft een heel belangrijke voorwaarde voor een succesvolle intergratie
Waarom? → begeleiding bij uitbouw van sociaal vangnet op school, verduidelijken van leerstof, taalvaardigheid trainen, communicatie bevorderen, bewustwording van beperkingen en leren verduidelijken naar derden, psychologische begeleiding ... Kortom, een vertrouwenspersoon voor alle betrokken partijen!
- Pijnpunten:
 - 1) start vaak pas in oktober, terwijl september een cruciale eerste maand is
 - 2) 4u/week begeleiding zou gevrijwaard moeten zijn voor elk kind met een auditieve problematiek!
 - 3) Continuïteit! Jaar na jaar dezelfde G.On.begeleid(st)er krijgen is een positieve ervaring. Zij is de enige vaste schakel tussen de jaarlijks veranderende elementen (leerkrachten, klasgenootjes, studierichting ...)

- CLUSTERSCHOOL

- Voordeel:
 - Een school kan heel wat - hopelijk positieve - ervaring opbouwen.
 - De dove leerlingen kennen lotgenootjes in de klas, of op school. Hun zelfbeeld wordt daar zeker mee (positief) door bepaald.
- Nadeel:
 - Kinderen met eenzelfde problematiek komen niet noodzakelijk goed met elkaar overeen.
 - Indien wel, bevordert het niet altijd de integratie wanneer je er twee of drie in eenzelfde klas zet! Integendeel, ze krijgen de kans om een eilandje binnen een groep te vormen, waar ze niet af kunnen/durven komen. Dit druist dan net in tegen de idee van 'integratie'.
 - **VRIJWAAR de 'vrije' schoolkeuze door ouders!** Ik pleit graag voor het recht om aan ouders de keuze te kunnen laten waar ze hun kindje graag willen laten schoollopen! Belangrijk is bovenal dat een school open staat, niet zozeer dat ze al ervaring heeft!

Ter illustratie: Wij kozen voor onze zoon de buurtschool, waar ook zijn zus al ging. Wij waren overtuigd van de goede aanpak, de duidelijke en eerlijke communicatie, de openheid en gastvrijheid, de aandacht voor het kind in zijn 'totaliteit' (niet louter intellectuele ontwikkeling, maar ook sociaal-emotioneel welbevinden, creativiteit ...). Ik heb er nog geen ogenblik spijt van gehad. Nochtans heb je een Leuven een basischool waar meerdere kinderen met een auditieve problematiek integreren. Ik was niet graag gedwongen geweest, omwille van de idee van 'clusterschool is sowieso beter', om Wouter daarheen te moeten sturen. Nu kan hij met de fiets, samen met één van ons en met zijn zussen, naar school. Wij hoeven 's morgens niet steeds te racen tegen de klok om onze kinderen op verschillende scholen af te zetten - ook één van de (praktische) redenen trouwens waarom het buitengewoon onderwijs veel vergt van een gezin. Eens we staan voor de overgang naar het secundair onderwijs, ligt de keuze misschien weer wat anders. Dan heb je sowieso niet altijd een school op de wijk waar alle buurtkinderen naartoe gaan, dan fietst hij er ook zelfstandig naartoe, en dan is de behoefte aan contact met lotgenoten misschien ook groter. Dat moeten wij nog ervaren ...

Hiermee sluit ik mijn bijdrage graag af. Ik dank jullie allemaal voor jullie aandachtig luisteren.

Goele Joniau